

Uusi tutkimus

Hanna Kenttälä

Kasvatustieteiden maisteri
vs. luokanopettaja, Juho Oksan koulu, Oulainen

ALAKOULUIKÄISTEN TYTTÖJEN PSYKKINEN SELVIYTYMINEN JA KOULUSUORIUTUMINEN PEDOFIILIN UHRIKSI JOUTUMISEN JÄLKEEN

Pro Gradu
Oulun yliopisto
Kasvatustieteiden tiedekunta
Kajaanin opettajankoulutusyksikkö
Luokanopettajan koulutus

Opettaja kohtaa työssään lapsia, jotka ovat altistuneet traumaattisille kokemuksille. Koti ja koulu muodostavat yhdessä lapsen toipumista edistävän huolenpitoympäristön. Uusien kriisipedagogisten ja kriisi-interventiomenetelmien myötä myös opettaja voi olla avainasemassa traumaattisen kokemuksen käsittelyssä. Opettajien tulisi kehittää omia valmiuksiaan kohdata ja käsitellä kielteisiä elämäntapahtumia ja kriisejä koulun arjessa.

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää pedofiilin uhriksi joutuneiden alakouluikäisten tyttöjen traumaperäisiä oireita, muutoksia heidän koulusuoriutumisessaan sekä moniammatillisen psykoedukatiivisen ryhmäintervention vaikuttavuutta tytöillä esiintyneisiin traumaperäisen stressihäiriön oireisiin ja koulusuoriutumiseen. Tutkimukseen osallistui neljä pedofiilin uhriksi joutunutta 8–11-vuotiasta tyttöä.

Tutkimuksen keskeisessä osassa oli tytöille järjestetty psykoedukatiivinen ryhmäinterventio. Interventio perustui Smithin, Dyregrovin ja Yulen (1999) kehittämään Teaching Survival Techniques -manuaaliin, joka on tarkoitettu apuvälineeksi lasten kanssa työskenteleville aikuisille. Manuaalia käytettiin ensimmäistä kertaa Suomessa pedofiilin uhreiksi joutuneiden lasten auttamista koskevassa tutkimuksessa. Ryhmä kokoontui yhteensä kuusi kertaa 1,5 tuntia kerrallaan touko–kesäkuussa 2008 ja sen rinnalla kokoontui vanhempien ryhmä. Lisäksi järjestettiin yksi alkuarviointi, psykologin haastattelu sekä loppuarviointi- ja seurantatapaaminen.

Alkuarvioinnista saatujen tulosten mukaan tyttöjen oireet ylittivät ryhmänä traumaperäisen stressihäiriön riskin. Kaikista eniten tytöillä ilmeni seksuaalisen hyväksikäytön uhreille tyypillisesti välttelyn oireita. Pedofiilin uhriksi joutuminen vaikutti jossakin määrin kaikkien tyttöjen koulusuoriutumiseen, eniten keskittymiskykyyn. Intervention jälkeen pidetystä loppuarvioinnista kävi ilmi, että tytöt ryhmänä eivät olleet enää traumaperäisen stressihäiriön riskissä, joten ryhmäinterventiolla oli lieventävä vaikutus tyttöjen traumaoireisiin. Yleisen psyykkisen hyvinvoinnin kohentuessa myös koulunkäynti helpottui.

Taustaa

Soili Poijula on Suomessa kehittänyt ja tutkinut peruskoulun kriisi-interventioiden merkitystä ja vaikuttavuutta lasten ja nuorten itsemurhien jälkeen. Kehittämistyöhön on osallistunut pro gradu tutkimuksen tekijöinä psykologian ja kasvatustieteen opiskelijoita.

Hän on myös ohjannut psykologi, traumapsykoterapeutti Kirsti Pekkarisen psykologian lisensiaattityön pedofiilien uhreiksi joutuneiden nuoruusikäisten poikien hoidossa. Suomessa seksuaalisesti hyväksikäytettyjen auttamisessa Smithin et al. (1999) mallia on käytetty soveltaen aikaisemmin ainoastaan tässä nuoruusikäisten poikien ryhmäinterventiossa. Tutkimuksen tulokset osoittivat merkittävää traumaperäisten stressihäiriön oireiden sekä masennuksen vähenemistä seksuaalisesti hyväksikäytetyillä pojilla intervention jälkeen. (Pekkarinen 2007.)

[Pekkarinen, Poijula & Punamäki 2007 ESTSS:n konferenssi](#)

[Pekkarinen, Poijula & Punamäki 2009 ESTSS:n konferenssi](#)

Pojulan et al. (2001) tutkimuksen mukaan koulun kriisi-intervention puuttuminen tai riittämättömyys on yhteydessä uusiin itsemurhiin ja oppilaiden pitkittyneisiin voimakkaisiin surureaktioihin. Tutkimuksen mukaan oppilaan itsemurhan jälkeisen kriisi-intervention, oikeanlaisen seulonnan ja traumakeskeisen psykoterapian järjestäminen on suositeltavaa. (Pojula et al. 2001).

Psykologi Piia Hyytisen (o.s. Kempainen) (2004) psykologian pro gradussa tutkittiin lapsen itsemurhan jälkeisen koulutovereitten trauma- ja surukeskeiseen interventioryhmän vaikuttavuutta. Moniammatillinen ryhmäinterventio toteutettiin Smithin, Dyregrovin ja Yulen (1999) Teaching Survival Techniques manuaaliin perustuen. Tutkimukseen osallistuneiden lasten traumaperäisen stressihäiriön oireiden määrä väheni suurimmalla osalla oppilaista. (Kempainen 2004, 36; Poijula et al. 2008a ja b).

Lastentarhanopettaja-opiskelijoiden Kati Salon ja Sanna Ylisen (2002) kasvatustieteen pro gradussa kuvattiin ja tutkittiin Teaching Survival Techniques manuaalin pohjalta kehitetyn tunnekasvatuksellisen intervention käyttöä esikouluikäisillä ja ala-asteen 1.-ja 2. luokan oppilailla koulutovin itsemurhan jälkeen.

Kaikista edellä mainituista tutkimuksista saadut tulokset tukevat psykoedukatiivisen ryhmäintervention merkittävyyttä.

Julkaisut

KEMPPAINEN, P. (2004). Koulutoverin itsemurha -ala-asteikäisten lasten traumaattinen suru ja sururyhmä interventiona. Jyväskylän yliopisto. Psykologian laitos. Psykologian pro gradu -tutkielma.

PEKKARINEN, K. (2007). Psychoeducative Trauma-Focused Group Intervention for Sexually Abused Boys, licentiate thesis, University of Tampere, Department of Psychology, <http://tutkielmat.uta.fi>, 2007, 35
Kirsti.Pekkarinen@pp.kpnet.fi

POIJULA, S., Dyregrov, A., Wahlberg, K. – E., Jokelainen, J. (2001). Reactions to Adolescent Suicide and Crisis Intervention in Three Secondary Schools. International Journal of Emergency Mental Health (2001). 3 (2), 97-106.

POIJULA, S., Wahlberg, K.-E., Dyregrov, A. (2001). Adolescent Suicide and Suicide Contagion in Three Secondary Schools. International Journal of Emergency Mental Health (2001). 3 (3),169-175

POIJULA, S., Pekkarinen, K.: Psykoedukatiivinen ryhmäinterventio traumatisoituneille

lapsille ja nuorille. Perheterapia keskellä elämää. Toinen suomalainen perheterapiakongressi, Oulu, 30.3.- 1.4. 2006. Ohjelma ja abstraktit, 20.

POIJULA, S, Kemppainen, P., Wahlberg, K.-E., and Hakko, H. (2009). Trauma-and Grieffocused Group for Suicide-bereaved Schoolmates. A manuscript.

POIJULA, S., Kemppainen, P., Wahlberg, K.-E. (2009). PTSD and Depression Among Children Exposed to a Suicide of a Schoolmate. A manuscript.

SALO, K. & YLINEN, S. (2002). Alle kouluikäisen lapsen käsityksiä kuolemasta ja kokemuksia surusta. Oulun yliopisto. Kasvatustieteen ja opettajakoulutuksen yksikkö. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.

Tietoa Teaching Survival Skills – manuaalista: www.childrenandwar.org

- Resources; The Manual

